
Erfgoed Hoogstraten

GESCHIEDENIS en ERFGOED van het LAND VAN HOOGSTRATEN

NIEUWSBRIEF JANUARI 2005

Mag ik U en uw familieleden in dit nieuwe jaar het allerbeste toewensen.

Onze vereniging heeft het afgelopen jaar niet stil gezeten :

- de waardering van het stadsbestuur ivm de inventaris van de kerkhoven door de werkgroep funerair erfgoed
- de belangstelling rond de heropening van het Stip Stappenpad door de werkgroep Trage Paden
- de geestdrift van de winnaars van de Erfgoedprijs 2004
- de toffe reacties van heel wat leerlingen en leerkrachten rond ons educatief project voor het basisonderwijs
- de grote belangstelling rond de voorstelling van ons eerste boek
- het verder ontwikkelen van onze webstek (www.erfgoedhoogstraten.be)

Ik vergeet wellicht nog vele andere zaken maar ik wil toch alle mensen die betrokken waren bij deze projecten van harte bedanken voor hun belangeloze inzet.

2005 belooft een even druk maar tevens interessant werkjaar te worden. Voor u ligt onze eerste nieuwsbrief van het nieuwe jaar.

Veel leesplezier...

Patrick Melis, voorzitter

Exclusieve rondleiding op `Verloren Voorwerpen`

Op zondag 30 januari om 14.00 uur geeft archeologe en museummedewerker Veerle Beernaerts exclusief voor de leden van Erfgoed Hoogstraten een rondleiding op de tentoonstelling `Verloren Voorwerpen` in het Stedelijk museum van Hoogstraten. Van 15 januari tot 20 maart toont het Stedelijk museum Hoogstraten de resultaten van het archeologisch onderzoek op het HSL-traject in de provincie Antwerpen.

De hogesnelheidstrein trekt een spoor in de provincie Antwerpen langs de E 19 tot aan de Nederlandse grens. Een strook van 35 km lang en 50 meter breed werd gereserveerd voor de werken. Logisch was

het om voorafgaand aan deze werken het hele terrein archeologische onderzoeken. In totaal werden er zeven sites ontdekt tussen Ekeren en de Nederlandse grens. De oudste site dateert uit het Paleolithicum (de oude steentijd), in Brecht werden nederzettingen uit de ijzertijd, de Romeinse tijd en de Karolingische tijd gevonden. In Meer ontdekte men de mysterieuze “man van Meer”, een Pruisisch soldaat uit 1814.

De tentoonstelling werd samengesteld door de dienst Cultureel erfgoed van de provincie Antwerpen. Het Stedelijk museum zorgde voor een educatieve omkadering. Voor scholen is een speciaal “doe-pakket” samengesteld. Leerlingen jagen zoals in de prehistorie, worden gekleed met huiden of zoals de eerste landbouwers, spinnen wol of lijmen scherven. Het boek “Verloren voorwerpen” begeleidt de tentoonstelling en is te koop aan €25 in het Stedelijk museum.

De jager uit de steentijd

We spreken af zondag 30 januari om 14.00 uur aan het Stedelijk museum. Indien U aanwezig zal zijn, gelieve vooraf even een seintje te geven op 03 314 65 88 of museum@hoogstraten.be of verwittig een bestuurslid van Erfgoed Hoogstraten.

Culinaire avond : Eten,drinken en feesten in de Kempen

Een culinair erfgoedavontuur of ons eerste ledenfeest ?

Wij nodigen u graag uit in onze Kempische erfgoedkeuken.....

Reserveer alvast deze datum :

Zaterdag 23 april om 19u00 – VTI Spijker (Gelmelstraat)

Mag het wat minder zijn vandaag? Na de schranspartijen van kerst- en nieuwjaarsdagen is het een hele opluchting nog eens een gewone boterham te kunnen verorberen, een schijfje magere kaas daarbij en 's middags volstaat wel een kippenbiljetje met wat sla onder het genot van een glaasje water...

In de Kempen kan en mag het niet alle dagen feest zijn: wij hebben een traditie van hard labour op schrale grond voor een magere kost. Op tafel kwam slechts wat de eigen kweek voortbracht, zoals groenten uit de eigen moestuin waarin vooral de rode en witte kolen welig tierden, dikke groentesoep, veel patatten en brood gebakken in de houtoven, weinig of geen vlees want kippen moesten eieren leggen en van het varken kwamen alleen wit spek, de worsten en het vet op de tafel. De rest ging naar de pastoor of naar de landheer. Vis zag je alleen maar zwemmen in de Mark en snoek gevangen met een strop was vooral een rariteit eerder dan een lekkernij.

Viel er dan helemaal niks te feesten? Toch wel, als de oogst binnen was bijvoorbeeld, dan"...dansten de boeren van vreugd' en plezier!" de kadriël van Achtel met Louis Doms en zijne trekzak en daarbij was er altijd wel wat korte drank te versieren. Ook op de bruiloften gingen alle remmen los, dagen achter elkaar veel eten en veel drinken en veel dansen! En dan had je natuurlijk nog de slachtfesten, de doopfeesten, kermissen en kerst- en nieuwjaarsfestiviteiten.

Van die eenvoudige Kempense keuken zijn we inmiddels beland in een meer verfijnde burgerkeuken met vooral Franse inslag en de laatste jaren zie je invloeden uit zowat alle delen van de wereld, met pasta's, pizza's, gember, filodeeg, sushi, couscous en ga zo maar door.

Gastronomie met streekeigen producten is beslist het proberen waard: we hebben in onze regio een massa heerlijke grondstoffen, van de fijnste groenten (tomaten, sla, asperges, boontjes, erwtjes,...) het heerlijkste fruit (aardbeien, jonagold, sappige peren,...) tot het fijnste vlees van kalf, kip en zwijntjes. Zelfs vis vind je bij ons vandaag in alle soorten en vormen.

De beste manier om dit “culinair erfgoed” in ere te herstellen en in goeden doen te onderhouden is er zélf werk van te maken. Je kan het beste van onze verrijkte bodem opsporen en volgens alle regels van de kookkunst bereiden, onder het genot van een glaasje bier of een wijntje uit je eigen kelder.

“Erfgoed Hoogstraten” wil alvast een eerste culinaire stap wagen met de presentatie van een streekgastronomisch menu, waarin het beste van te lande op een (h)eerlijke manier toe bereid wordt zodat je tijdens het diner ook nog wat bijleert. En dat komt helemaal tegemoet aan onze Kempense volksaard die zegt dat alleen hard labeur aan feesten vooraf mag gaan en dat je al doende leert...

Eet en drink met ons mee op zaterdag 23 april om 19u00. Het zal je allicht niet verbazen dat het menu nog een geheim is. De prijs wordt megedeeld in de volgende nieuwsbrief.

Werkgroep funerair erfgoed blijft delven

Deze werkgroep is bezig met het inventariseren van de grafstenen in de kerken van onze gemeente. Het zijn stuk voor stuk getuigenissen uit een lang vervlogen tijd. Zo hebben we de stoelen en de matten in de kerk van Meerle opzij geschoven om de stenen waarop wij al eeuwen onze voeten zetten eens van naderbij te bestuderen. Het komt meermaals voor dat de tekst afgesleten is door het geschuifel in de kerk. Zo is dit ook bij de grafsteen van Johan Laets, burgemeester van Oudenbos (Nederland) die in 1759 gestorven is.

Via internet werd naar bronnen gezocht om de tekst te controleren. Zo kwamen we in contact met twee Nederlanders: mr. v.d. Bom en mr. A.C.M. Gouverneur. Direct waren ze enthousiast en werd een bezoek aan de kerk geregeld. Mr. v.d. Bom is voorzitter van de stichting Laets, bij testament 250 jaar geleden opgericht door de oud-burgemeester. Er is een boek over deze man in voorbereiding en het was dan ook een welkom geschenk dat het graf van de stichter bij toeval gevonden werd. In vorige eeuwen was er zo een hetze tegen de katholieken dat het een voorrecht was om in het veilige katholieke Meerle begraven te worden.

Ook de andere kerken en kapellen in de gemeente Hoogstraten worden (of werden) grondig onderzocht. Maar de werkgroep `funerair erfgoed` kan best nog enkele enthousiaste medewerkers gebruiken. Het is een boeiend project, zeker als je interesse hebt voor familiekunde en familiegeschiedenis. Wil je meewerken binnen deze groep ? Geef dan een seintje aan de coördinator, Jef Schellekens, tel. 03 314 55 04. Welkom !

Verslag Herfstuitstap naar Moylandt en Anholt

Vroeg uit de veren. Vertrek 7.15 aan de Pax: 29 deelnemers. Gids José Verbreuken.

Hoofddoel is het kasteel Anholt van de familie Salm-Salm omdat dit in verband staat met het Hoogstraats verleden. Toch blijkt het een goed idee om eerst Schloss Moyland te bezoeken. Zo wordt het een welgevulde dag en maken we kennis met een niet zo voor de hand liggend onderwerp: een kruidenboek uit 1470. Het gaat hier helemaal niet om een keukenkruidenboek. In die tijd was een kruidenboek eerder een synthese van wat planten, dieren en ook mineralen konden betekenen voor de geneeskunde; een basis voor de bereidingen die men in die tijd in een apotheek zou kunnen vinden. De tentoonstelling was bijzonder goed uitgewerkt en gepresenteerd, doch enkel in het Duits. Daarom voorzag men twee Nederlandstalige gidsen waarvan de ene het niet zo goed deed, de andere daarentegen uitstekend was, we genoten van haar Nederlands, doorspekt met Duitse woorden en accenten.

De indrukwekkende waterburcht van Anholt heeft zeker een groots, we zouden zeggen, vooral een rijk verleden. Door de gids die het wel en wee van het kasteel vanaf de oorlog had meegemaakt, werd de link met Hoogstraten gelegd. “ Het is toch goed dat de Franse Revolutie een einde gemaakt heeft aan

die geweldige rijkdommen van die heren “, hoorde ik iemand zeggen. Dat zal ook wel een waarheid zijn maar wij konden in ieder geval genieten van de bijzonder rijke verzameling kunstschaten van de familie Salm-Salm: tientallen schilderijen, ook van grote meesters als Rembrandt. Verder bewonderen we heel veel kostbaar Chinees en Japans porselein, kamergrote wandtapijten in Brussel gemaakt en prachtige kasten vol kostbaar kleinood. De waarde van de inboedel van het kasteel zou in de miljarden lopen en dat kunnen we best geloven.

In de late namiddag genoten we van een laatste kop koffie in het sjeke café van het kasteel. Op het terras in de lauwe herfstlucht met uitzicht op het in herfstkleuren getooide park konden we enkel nog besluiten dat het een welbestede zondag was.

Lidgeld 2005

Het lidgeld voor dit 2005 bedraagt.

10 € voor een individueel lidmaatschap.

15 € voor lidmaatschap voor uw gezin (incl. inwonende kinderen)

Betalen kan op rekening nr. 646-2206140-83 van vzw Erfgoed Hoogstraten.

Hoogstraten tussen oorlog en vrede

Met plezier melden we U dat we reeds meer dan 350 exemplaren van ons erfgoedboek verkocht hebben. `Hoogstraten tussen oorlog en vrede` verkoopt als zoete broodjes ! Voor wie niet aanwezig kon zijn op de officiële presentatie van het boek drukken we hier enkele foto`s en de toespraak af van Ans Gunst-Jonkers, de auteur van het grootste stuk van het boek.

Het boek is nog steeds te koop bij de Standaard Boekhandel in Hoogstraten, de dienst voor Toerisme en het Stedelijk museum Hoogstraten voor de prijs van 20 €. Of je kan het bestellen door overschrijving van 20 € op rekeningnummer 646-2206140-83 van vzw Erfgoed Hoogstraten. We bezorgen U het boek dan zo snel mogelijk.

*Zeer geachte heer burgemeester,
Dames en heren,*

Het moet op een woensdagmiddag begin vijftiger jaren geweest zijn, toen mijn Oma Hoppenbrouwers met haar kleinkinderen een flink eind ging fietsen in de bossen ten zuiden van Breda, richting Belgische grens. Voor ons kinderen was België een vanzelfsprekend, dichtbij buitenland, waarvoor je "papieren" moest hebben. Ergens ter hoogte van de watermolen van Meersel werden wij door een Belgische douanier staande gehouden. Oma kon géén Bewijs van Nederlanderschap tonen, laat staan een paspoort. Het fietsende groepje mocht niet verder rijden. Oma ging in discussie, maar de grenswachter was onverbiddelijk en maande ons rechtsomkeert te maken. Oma kende de weg en dirigeerde ons een ander bospad in, dat naar Meersel-Dreef zou leiden. Aan het eind van het bospad stond dezelfde douanier ons op te wachten. Wij mochten er niet door! Als kinderen hadden wij er geen idee van, dat wij ons aan de grens met het Land van Hoogstraten bevonden! Wat wij wél zeker wisten, was dat het in het vooruitzicht gestelde Belgische ijsje die middag aan onze neus voorbij zou gaan.....

Ik kan U geruststellen, dat deze confrontatie geen traumatische ervaring is gebleken. Het bleef eerder een hilarisch avontuur uit onze jeugd. Ik kan U óók verzekeren, dat de ontoegankelijkheid van toen, later in het tegendeel zou veranderen! Ik was dan ook blij verrast in het Bredase gemeentearchief de aantekening te noteren, dat de oudst bekende voorvader, Paulus Jonckers, uit Hoogstraten afkomstig zou zijn. Het was eind jaren zeventig. Ik woonde inmiddels in Amstelveen en besloot in eerste instantie een brief te schrijven aan de archivaris van Hoogstraten. Een antwoord kwam er niet om de eenvoudige

reden, dat in Hoogstraten nog geen archivaris was benoemd. Er zat niets anders op, dan zélf op onderzoek uit te gaan.

Burgemeester A. Van Aperen, auteur Ans Gunst-Jonkers en bestuurslid José Verbreuken

Via de binnenweg over Uivenhout, voerde de route mij langs grenspaal 217 aan de Strijbeekseweg, via Meerle, Meer en Minderhout naar Hoogstraten. In mijn archieftas zat ook een paspoort ! De aanblik van de opdoemende kerktorens, de met linden omzoomde Vrijheid, het historische stadhuis: ik was meteen verkocht ! Het stadhuis via de pui betredend, klopte ik op een deur met het opschrift "secretaris". De doop-, trouw- en begraafboeken ? De secretaris ging mij voor naar een fraai gemeubileerde ruimte rechts van de voordeur, waar in een antieke kast de originele boeken stonden. Ik was niet voor niets gekomen!

De resultaten van de eerste Belgische werkdag maakten mij nieuwsgierig. Wat was er over Hoogstraten te vinden in de literatuur ? Als lid van de geschied- en oudheidkundige kring van Stad en Land van Breda "de Oranjeboom" wist ik van het ruilverkeer tussen de Koninklijke Hoogstraatse Oudheidkundige

Kring en "de Oranjeboom". Sinds 1948, het jaar van oprichting van "de Oranjeboom", bewaarde het Bredase archief de publicaties van de Hoogstraatse zustervereniging, die reeds in 1933 was gevormd.

De raadzaal zat vol voor de presentatie van ons eerste erfgoedboek !

De HOK-reeks - zoals die kortweg werd genoemd - was omvangrijk en de titels veelbelovend. Naslagwerk en studiemateriaal van formaat. De medewerkers van het Bredase gemeentearchief, waar ik me veel later uitsluitend nog meldde om de Hoogstraatse boeken in te zien, maakten er dan ook van, dat ik weer kwam "HOKken". Het onderzoek naar de Bredase voorouders was weliswaar nog niet afgerond, maar ik kon het niet laten schriftelijk contact op te nemen met de conservator van de Hoogstraatse Oudheidkundige Kring. De heer Van den Bossche verwees mij naar het Oud Archief van Hoogstraten, dat zich in het stadhuis bevond. Opnieuw vervoegde ik mij bij de secretaris en kreeg toestemming om op de archiefzolder opzoeken te doen. Ik was er niet alleen. In de weinig comfortabele, koude zolderruimte ontmoette ik eredecken Lauwerys, die aan een tafeltje over oude stukken gebogen zat. Ongetwijfeld werkte hij weer aan een bijdrage voor een volgend HOK-jaarboek. Nóg zie ik de lange archiefrekken voor me, volgepakt met van nummer en titel voorziene dozen. Of ik toen een inventaris heb gezien, kan ik mij niet herinneren.

Waar te beginnen ? Op goed geluk koos ik een doos met het opschrift "Jongensweeshuis" , gevuld met rekeningen en kwitanties uit het midden der 18d' eeuw. Hier trof ik op meerdere stukken de naam Jonckers aan. Enthousiast schreef ik vellen vol over. Natuurlijk was dit slechts een vingeroefening. Met structureel onderzoek had het niets te maken. Bovendien wilde ik eerst mijn Bredase onderzoek tot een goed einde brengen. Toch wendde ik mij tussendoor, het was 1981, schriftelijk tot ere-deken Lauwerys om advies. In antwoord op mijn vragen schreef de eerwaarde heer "Waarde mevrouw, U kunt de Schepenregisters van Hoogstraten aantreffen in het Rijksarchief van Antwerpen". De inventaris van het in Antwerpen berustende Oud Archief van Hoogstraten bleek van een indrukwekkende omvang. Een ontmoediging voor de korte termijn, een uitdaging voor de lange termijn. Ik besloot het hoofdstuk Hoogstraten voorlopig als een fata morgana aan de horizon te beschouwen.

Pas na voltooiing van de Bredase studie eind 1988 wierp ik mij met graagte, maar met naar mijn smaak té grote tussenpozen op het onderzoek in België. Het uitstel bleek ook een voordeel te hebben: Hoogstraten had inmiddels een archivaris aangesteld: mevrouw Polé. En, er was een inventaris ! In een echte werkruimte voor de bezoekers was nog niet voorzien. De eerste dozen, die mevrouw Polé mij aanreikte, mocht ik inzien in de kelder van het stadhuis aan een tafeltje bij de Dienst voor Toerisme.

Bij de volgende bezoeken kreeg ik een plaatsje tussen de kasten van het dynamisch archief in het stedelijk administratief centrum, dat destijds in een pand tegenover het stadhuis was gevestigd. Elke keer als ik de volgende paar dozen nodig had, voelde ik mij zeer bezwaard. De dozen bevonden zich immers nog op de zolder van het stadhuis, buiten de deur dus. Dat betekende, dat mevrouw Polé de drukke Vrijheid moest oversteken, naar de zolder klimmen, de gevraagde dozen uitkiezen, naar beneden dragen, de drukke rijweg oversteken en dat in alle jaargetijden, door weer en wind! Alleen al om die uitzonderlijke dienstverlening verdient mevrouw Polé alle lof ! De gereedkoming van het nieuwe administratief centrum naast het historische stadhuis in 1993, betekende een grote verbetering voor de archivaris, haar medewerkers en bezoekers. De archiefstukken waren nu ook veilig opgeborgen in een brandvrije ruimte en met de lift en een karretje makkelijk bereikbaar.

Van zowel de Hoogstraatse als de Antwerpse inventaris had ik lijsten gemaakt van nummers, die ik wilde bestuderen. In de loop van de jaren verzamelde ik niet alleen familiegegevens. Bij het systematisch afwerken van de geselecteerde inventarisnummers besepte ik al snel, dat zich het leven in de Vrijheid voor mijn ogen ontrolde. De familie verschoof naar de achtergrond. Tenslotte had ik ook maar twee Hoogstraatse generaties aan de reeks van Bredase voorouders kunnen toevoegen. Toen het zover was, dat ik mijn bevindingen op papier kon gaan zetten, stond voor mij vast, dat de hoofdrol was weggelegd

voor Hoogstraten. Vele tassen fotokopieën van archivalia en literatuur sleepte ik mee naar huis om te worden gerubriceerd en bestudeerd. Het naast elkaar leggen van het gevonden materiaal riep soms nieuwe vragen op en vroeg om nader onderzoek en, helaas, meer tijd.

Inmiddels leidde de Koninklijke Hoogstraatse Oudheidkundige Kring al jaren een sluimerend bestaan, ingezet na het overlijden van ere-deken Lauwerys. In een gemeente met zo'n rijke historie, zat dat veel mensen niet lekker. Zij hebben de handen ineengeslagen en kwamen tot de conclusie, dat een nieuwe historische vereniging met een brede doelstelling, op een breed draagvlak zou mogen kunnen rekenen. In september 2002 was de vereniging Erfgoed Hoogstraten een feit. De vereniging tracht met een programma voor jong en ouder, bij een groot publiek interesse te wekken voor het verleden en het bewaren van de waardevolle getuigen daarvan.

Met de vereniging heeft het gemeentebestuur een aantal extra uren en ogen gekregen om te waken over wat ons nog gebleven is uit vroeger tijden. De oprichting van de Erfgoedvereniging kwam voor mij op een goed moment. Vorig jaar mocht ik mijn manuscript aan het bestuur voorleggen. In de daaropvolgende tijd had ik regelmatig contact met de heer Horsten, die steeds vol vertrouwen was over de mogelijkheid tot publicatie. Toen de beslissing definitief was, kwam de heer Schellekens in beeld. Zeer ervaren in zaken als teksten en drukken, loodste hij, het hoofd koel houdend, het hele project tot het eindresultaat van vandaag.

De heer Horsten noch Schellekens komen voor in de inleiding, waarin een aantal mensen die een bijdrage aan de totstandkoming van de publicatie hebben geleverd, voor het voetlicht komen. Vanaf deze plaats wil ik daarom mijn dank aan beide heren uitspreken voor hun hulp. Deze geschiedenis had niet geschreven kunnen worden zonder de inzet, raad en daad van vele archiefmedewerkers hier en elders. Hen past een bijzonder woord van dank en ik wil dat graag onderstrepen met een kleine bloemenhulde aan de Hoogstraatse archivaris, mevrouw Polé.

Ik dank U voor Uw aandacht.

11 december 2004

Ans Gunst Jonkers

Erfgoedprijs 2005

Erfoed Hoogstraten reikt elk jaar een `Erfgoedprijs` uit aan de eigenaar van een gebouw dat met respect gerestaureerd werd. Ook U kunt meewerken aan de nominatie van 2005 !

Indien U ergens in groot Hoogstraten een goed gerestaureerd gebouw weet staan, vragen we U vriendelijk om het te laten weten. Erfgoed Hoogstraten gaat op zoek naar het verhaal achter de restauratie en zorgt voor de eerste selectie. De winnaar van de erfgoedprijs wordt bekendgemaakt op de Erfgoeddag op 17 april 2005.

Voorstellen worden verwacht bij Patrick Melis patrick.melis@pandora.be - 03 314 39 06 of bij Piet Van Deun pietvandeun@tiscali.be – 0474 52 17 48.

Meer: oude voetwegen ... Meer oude voetwegen !

Dinsdag 4 januari 2005. Een delegatie van de werkgroep Erfgoedprojecten trekt naar Meer, om er op de dorpsraad het project Oude Voetwegen voor te stellen. Zoals het een deftige werkgroep past, waren zij ruim op tijd in de Terbeeksestraat aanwezig. Daardoor mochten ze nog even (= 20 minuten) van de gezonde buitenlucht (= 2°C) genieten, alvorens de al niet veel warmere schoolrefter te betreden. Waar ze overigens wel prima werden ontvangen.

Meteen na het welkomstwoord door dorpsraadvoorzitter Marcel Adriaensen was de beurt al aan onze werkgroep. Coördinator Gust Laurysen nam eerst het woord. Hij stelde de vereniging Erfgoed Hoogstraten voor en lichtte toe welke rol onze werkgroep daarin speelt. Daarna werd kort het verschil uitgelegd tussen buurtwegen, kerkpaden, bospaden, jaagpaden en andere trage wegen. Tot slot verduidelijkte onze coördinator het **juridisch statuut** van de voetwegen. Hierbij kwamen onder meer ter sprake: publiek en privaat recht van doorgang, servituten allerhande, verjaring, enzovoort.

Daarna was het de beurt aan secretaris Dries Horsten. Hij stelde kort de gerealiseerde projecten voor. Eerst de voorlopige inventaris van de oude voetwegen in de verschillende deelgemeenten. Dan de meer gedetailleerde beschrijving van de paden in Hoogstraten. Daarna kwam het **Stip Stappenpad** ruimschoots aan bod (of wat had u gedacht!). De ontdekking van het pad in de Atlas van de Buurtwegen, de verkenning ter plaatse, de gesprekken met de gevangenisdirectie, het overleg met het

schepencollege, de eigenlijke aanleg van het pad en de promotie van het pad. Daarbij werden terechte woorden van dank uitgesproken. Aan ons schepencollege voor de bereidwillige medewerking, en aan de Technische Dienst van de stad voor de prima manier waarop het pad werd aangelegd.

*Het Beeksche Pad loopt van het oude voetbalterrein tot vlakbij de school in de Terbeeksestraat.
Het wordt nog intensief gebruikt, niet in het minst door de Meerse scholieren.*

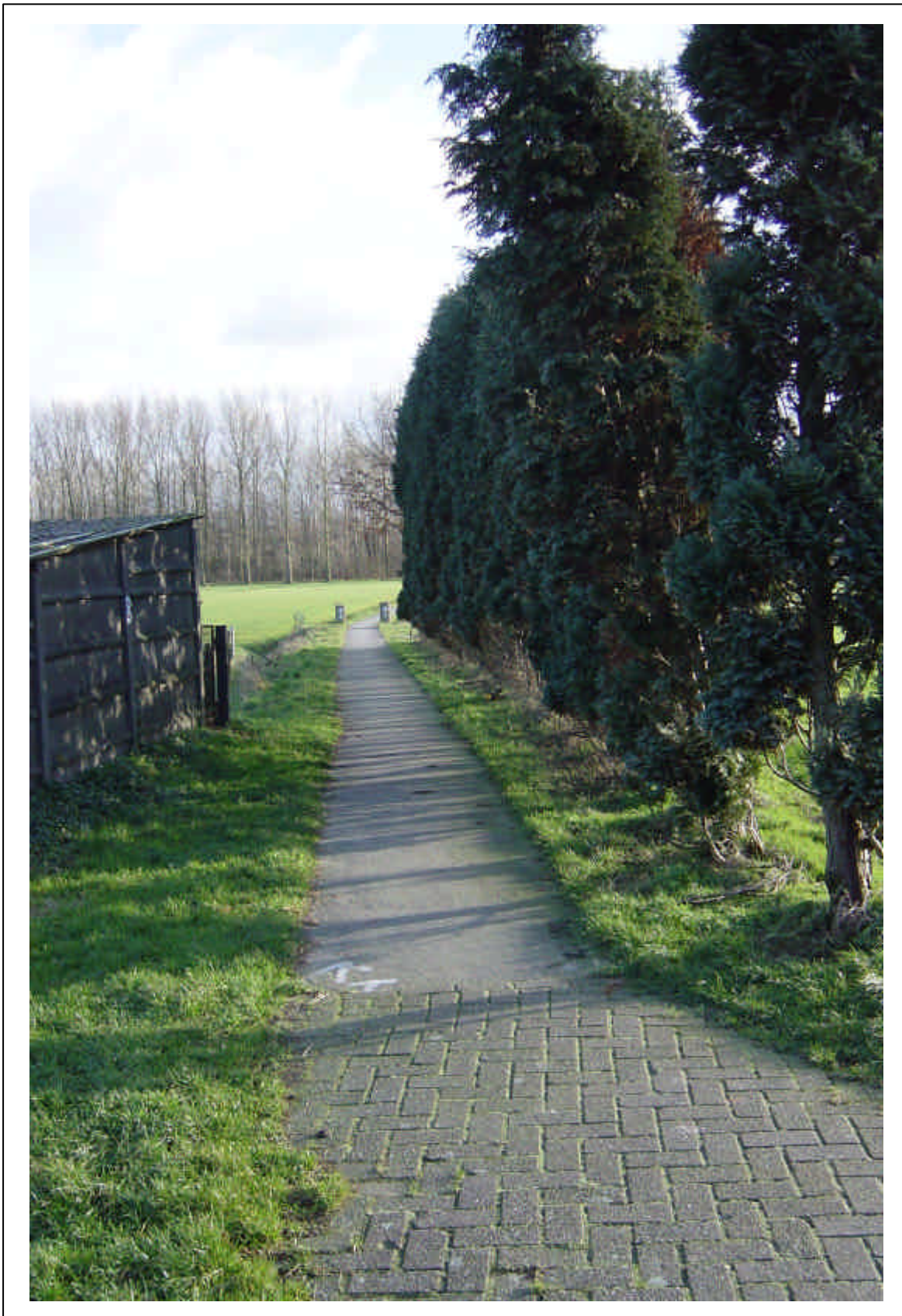
In een derde deel werden de oude voetwegen van Meer besproken, aan de hand van een powerpointpresentatie. Dat er in Meer niet zoveel paden meer over zijn, kunnen we verklaren door de **Ruilverkaveling** 'oude stijl', die er halweg de jaren zeventig over het landschap trok. Daarbij zijn zeker 10 mooie paden verdwenen! De weinige overgebleven paden kunnen we in drie categorieën verdelen. Ten eerste de paden officieel nooit werden afgeschaft, maar in de praktijk helemaal of gedeeltelijk door een aangelande werden **ingepalmd**. In Meer zijn zo 2 gevallen bekend. Voor deze bedreigde voetwegen, moeten we dringend nagaan of ze nog een rol kunnen spelen. Als veilig alternatief voor voetgangers en fietsers. Of als kortere verbinding tussen de wijken en de dorpskern. In principe kan de bevolking *eisen* dat deze voetwegen *heropend worden!*

Een tweede categorie zijn de voetwegen die nooit werden afgeschaft, die nog op hun juiste plaats liggen én vaak nog **intensief gebruikt** worden. Het Beeksche Pad – dat achter notaris Rommens loopt en vlakbij de school uitkomt – en het pad tussen de Werkhovensestraat en Hoogeind waren bij de Meerse toehoorders goed gekend. Voor deze paden moeten we zorgen dat ze bij het grote publiek bekend *blijven* en in het oog houden dat ze niet worden ingepalmd of afgeschaft.

Zo gebeurt het helaas ook. Paden die illegaal worden afgesloten door een aangelande.

Een derde categorie zijn de voetwegen die nog voor een deel in hun oude bedding liggen, maar waarvan een ander deel van hun loop werd verlegd. Het veelgebruikte pad tussen de Driehoekstraat en Looi liep vroeger dicht tegen het centrum, maar werd door de Ruilverkaveling afgeschaft. Het toenmalige gemeentebestuur van Meer – onder leiding van Fons Sprangers – kon gelukkig een **compensatie** vragen in de vorm van het huidige pad. Bij de aanleg van de goed doordachte wijk Donkakker werd een deel van het Zundertsche Pad verlegd, waardoor het nu naast de mooie vijver van de wijk loopt. Het eerste deel, dat vanuit de Donkstraat langs de parochiezaal loopt, bleef wel intact.

*Het oorspronkelijke Vondelpad werd afgeschaft door de Ruilverkaveling.
Het toenmalig bestuur wist gelukkig wel een mooie compensatie te krijgen.*

De ruim 50 aanwezigen luisterden geboeid. Over het juridisch statuut leerden ze heel wat bij. De overgebleven voetwegen waren door de meeste Merenaars goed gekend. Maar wat misschien het belangrijkste was: na afloop leken zij het Project Oude Voetwegen zeker gunstig gezind! In die optiek is het misschien geen slecht idee, om het project ooit ook op andere dorpsraden toe te lichten en – waarom niet – ook wandel- en fietsverenigingen te informeren.

Educatief programma i.v.m. erfgoed in eigen schoolomgeving.

In oktober of november hebben alle scholen van groot Hoogstraten met hun 5de en 6de leerjaren gewerkt met een aangeboden pakket van onze werkgroep. Een greep uit de reacties:

“ Zeer degelijk uitgewerkte informatie, knap gevonden.”

“ Algemene woordenschat is nogal moeilijk, wel goed bruikbaar als achtergrond.”

“ De wandeling met de zoekopdrachten was zeer uitgebreid, graag een oplossingsblad erbij. “

“ Een boeiend thema, zeker voor herhaling vatbaar. “

Een voorbeeld van één van de opdrachten ter plekke. De woning is een woonwinkelhuis van 1933 in Worteldorp - Zoek de vier verschillen !

